



## § 23

### Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteesta päivähoidon laadun varmistamiseksi

HEL 2017-006099 T 00 00 03

#### Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Varhaiskasvatustilain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Helsingissä tavoitteena on, että lapsiryhmät muodostetaan siten, että jokaisessa ryhmässä on lastentarhanopettaja. Kokonaisvastuu lapsiryhmän toiminnan suunnittelusta, toiminnan suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden toteutumisesta sekä toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä on lastentarhanopettajalla.

Varhaiskasvatustilain korostaa pedagogiikan merkitystä ja samalla lastentarhanopettajan pedagogista vastuuta. Lastentarhanopettajat, lastenhoitajat ja muu varhaiskasvatuksen henkilöstö suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnasta ja toteutumisen arvioinnista päiväkodeissa vastaa henkilö, jolla on lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Helsingin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa oli 31.5.2017 tilanteessa 1 593 lastentarhanopettajan ja 2 510 lastenhoitajan työtehtävää. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa oli samana ajankohtana 122 lastentarhanopettajaa ja 192 lastenhoitajaa. Lapsiryhmämitoituksessa olevien lastentarhanopettajien osuus hoito- ja kasvatushenkilöstöstä on suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 39 %. Asetuksen mukainen lastentarhanopettajien määrä on 33,3 % hoito- ja kasvatushenkilöstöstä, joten Helsingissä on hieman enemmän lastentarhanopettajien vakansseja kuin asetus edellyttää.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on 169 erityislastentarhanopettaja hoito- ja kasvatushenkilöinä. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä 9 erityislastentarhanopettajaa, joista vain neljällä on erityislastentarhanopettajan tutkinto.

Vakinaisista lastentarhanopettajista suurin osa ovat vanhamuotoisen opistokoulutuksen saaneita. Sosiaalialan koulutuksen saaneita lastentarhanopettajia on vajaa kolmannes.



29.08.2017

Lastentarhanopettajien ja erityislastentarhanopettajien rekrytointi on haastavaa. Tällä hetkellä Helsingissä on 43 lastentarhanopettajan vakinaista paikkaa avoinna ja päteviä hakijoita ei ole juuri lainkaan.

Yliopistojen lastentarhanopettajan koulutuspaikkamäärät eivät riitä vastaamaan pääkaupunkiseudun tarvetta. Tällä hetkellä lastentarhanopettajista noin 20 prosentilla on varhaiskasvatuksen kandidaatin koulutus, joka on sama määrä kuin vailla vaadittavaa koulutusta olevat lastentarhanopettajat. Erityislastentarhanopettajista 23 % ei ole vaadittavaa koulutusta. Lainsäädännön mukaan pyrimme aina palkkaamaan kelpoisen henkilön.

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on erityisen suuri puute koulutuksen saaneista lastenhoitajista. Lastenhoitajien vakansseista vain 80% on pystytty vakinaistamaan.

Väestö kasvaa lähivuosina koko pääkaupunkiseudulla samalla kun suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle, jotka yhdessä tarkoittavat lisääntyvää henkilökuntatarvetta päiväkoteissa.

Aloitteessa mainittu lastentarhanopettajien määrä on lapsen kehityksen ja oppimisen kannalta olennainen asia. Lastentarhanopettajan rooli on merkityksellinen varhaiskasvatuksen antamisessa, jonka vuoksi jokaiseen lapsiryhmään tarvitaan lastentarhanopettaja. Tämän hetkinen vakinaisten lastentarhaopettajien tarve on noin 250 työntekijää, jotta meillä on kelpoiset lastentarhanopettajat jokaisessa lapsiryhmässä. Lisäksi tarvitsemme jatkuvasti määräaikaisia lastentarhanopettajia toimimaan vakinaisten lastentarhanopettajien työvapaiden sijaisina. Lastentarhanopettajien koulutuspaikkoja tulee lisätä huomattavasti, jotta voimme järjestää pedagogista toimintaa lain edellyttämällä tavalla.

Kaupunginjohtajan päätös vuodelta 2010 tarjoaa erityislastentarhanopettajaksi pätevöityville henkilöille täydet virka- tai työvapaa-ajan palkkaedut (100% varsinaisesta palkasta) enintään neljän kuukauden ajalta. Päätös on voimassa enintään 31.12.2020 saakka.

Henkilön tulee olla työskennellyt kaupungin palveluksessa ennen virka- tai työvapaan alkamista yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta. Henkilö sitoutuu maksamaan kaupungille takaisin saamansa virka- tai työvapaa-ajan palkkaedut, jos hän ei virka- tai työvapaan jälkeen suostu työskentelemään kaupungin tarjoamassa erityislastentarhanopettajan tehtävässä tai jos hän omasta syystä eroaa tai erotetaan kaupungin palveluksesta takaisinmaksuehdon ollessa voimassa. Takaisinmaksuehto on voimassa kaksi vuotta virka- tai työvapaan päättymisestä. Edellä mainittuun viitaten Helsinki tukee erityislastentarhanopettajaksi pätevöitymistä.



Suomenkieliseen varhaiskasvatukseen on vuonna 2017 kohdennettu positiivisen diskriminaation perusteella myönnetty erillismäärärahaa 1,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa on käytetty pedagogisen osaamisen lisäämiseen, lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä päiväkotien ja leikki- puistojen toiminnan kehittämiseen alueilla, joissa lasten ja perheiden syrjäytymisen riskitekijät ovat suuret.

Määrärahalla on muutettu lastenhoitajien vakansseja lastentarhanopettajien vakansseiksi 49 ja lastentarhanopettajien vakansseja erityislastentarhanopettajiksi seitsemän (yhteensä 56 vakanssia). Haasteena näissäkin tapauksissa on ollut koulutetun henkilökunnan saaminen. Tämän lisäksi määrärahalla on palkattu lisähenkilökuntaa 26 henkilöä, joista erityisavustajia 6, lastenhoitajia 5, lastentarhanopettajia 6, erityislastentarhanopettajia 7 ja leikki- puistoihin kaksi sosiaaliohjaajaa.

**Esittelijä**

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja  
Liisa Pohjolainen

**Lisätiedot**

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527  
pasi.brandt(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 25

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi**

Riittävä koulutettujen lastentarhanopettajien määrä jokaisessa päiväkodissa turvaa pedagogisesti laadukkaan toiminnan.

**Esittelijän perustelut**

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa kaupunginvaltuustolle marraskuuhun 2017 mennessä valtuutettu Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteesta lastentarhanopettajien vakanssien määrän lisäämiseksi ja erityislastentarhanopettajien palkallisen koulutuksen tukemiseksi. Aloite on liitteenä.

**Esittelijä**

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja  
Liisa Pohjolainen



29.08.2017

Asia/10

---

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527  
pasi.brandt(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 25

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano